

نارسایی حاد کلیه (AKI)

تهیه و تنظیم: سیما قراچورلو - زهرا موسی زاده (کارشناس پرستاری)

تاریخ تهیه: زمستان ۱۴۰۰ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱

زیر نظر دکتر مهدی رضا اردلان

درمان:

با تشجه به علل ایجاد کننده نارسایی حاد کلیه درمان آن نیز می تواند متفاوت باشد و همچنین طول دوره درمانی نیز می تواند متفاوت باشد.

بیماری های کلیوی وقتی به مراحل انتهایی نارسایی شدید می رسند صرف نظر از عوامل ایجاد کننده نارسایی حاد و یا مزمن بودن درمان مشابهی دارند. اصول درمان رعایت رژیم غذایی و حفظ تعادل الکترولیت ها، مصرف برخی دارو ها، مکمل ها، پیوند کلیه، همودیالیز و یا دیالیز صفاقی است.

آموزش خودمراقبتی در بیماران مبتلا به نارسایی حاد کلیوی:

در مصرف دارو ها بدون نسخه (otc) به برچسب های آن ها توجه کنید و به توصیه های دارو ها بدون نسخه نظیر آسپرین ها و استامینوفن و ایبوپروفن و ناپروکسن دقت شود.

داشتن یک سبک زندگی سالم در الویت قرار گیرد و رژیم غذایی متعادل باشد و از مصرف مشروبات الکلی و سیگار اجتناب شود.

استراحت کافی داشته باشد.

کنترل دقیق فشار خون و قند خون و محدودیت مصرف مایعات و نمک و پتاسیم و فسفر و پروتئین توجه شود.

منبع: داخلی - جراحی برونر - سودارت

www.imamreza.tbzmed.ac.ir

شماره تلفن تماس ۰۲۲-۳۳۳۴۷۰۵۴

فاز ایگوری یا غیر ایگوری:

در این فاز برون ده ادرار به کمتر از ۳۰ میلی لیتر در ساعت کاهش پیدا میکند و کلیه ها فاقد قدرت تغلیظ ادرار می باشند، بدین سبب ادرار دفعی رقیق تر می گردد.

مرحله دیورز:

در این مرحله کلیه ها به سمت دیورز می روند تا فعالیت از دیت رفته خود را دوباره بازیابند.

فاز بهبودی:

این مرحله می تواند به ۳ تا ۱۲ ماه به طول بیانجامد میزان برون ده ادراری به تدریج افزایش یافته که نشانه شروع بهبودی فیلتراسیون گلومری می باشد.

علائم:

ظاهر بیمار اغلب به صورت بد حال و خواب آلوده می باشد.

سایر تظاهرات:

تهوع، استفراغ، خشکی خلط، اسهال مداوم، تنفس بدبو، گیجی، اختلال شنوایی، افسردگی، علائم عصبی، عضلانی، لرزش، فوریت محیطی، خونریزی های گوارشی

ساختمان و عملکرد کلیه

دستگاه ادراری و کلیوی شامل دو کلیه، مثانه و مجاری ادراری می باشد. ادرار توسط کلیه ها تولید می گردد. کلیه ها یک جفت و دارای ساختمان لوبیایی شکل اند و به وسیله حالب به مثانه متصل میشوند.

تقریباً ۶۰ درصد بدن انسان را آب تشکیل می دهد و کلیه ها تعادل آب را از طریق تشکیل ادرار تنظیم میکند. از سایر عملکردهای کلیه می توان به موارد زیر اشاره کرد:

(۱) تنظیم املاح

(۲) دفع مواد زائد از راه ادرار

(۳) تنظیم حالت اسید باز خون

(۴) کنترل فشار خون

(۵) تنظیم تعادل کلسیم و فسفر

(۶) تولید ویتامین دی

تعریف نارسایی کلیه

زمانی که کلیه ها نتوانند مواد زائد را دفع نمایند و یا فعالیت های تنظیم کننده را انجام دهند نارسایی کلیه به وجود می آید که در نتیجه آن اختلال در عملکرد کلیه به وجود آمده و مایعات در بدت تجمع یافته و باعث به هم خوردن تعادل آب و املاح می گردد

نارسایی حاد کلیه (AKI)

به از کار افتادن و کاهش عملکرد کلیه به طور ناگهانی گفته می شود که سبب افزایش میزان سموم دفعی خون می شود. این مدت زمان می تواند بین چند ساعت تا چند روز باشد.

در این مدت اندازه کلیه ها در سونو گرافی طبیعی است.

علل نارسایی حاد کلیه

• پیش کلیوی (pre renal)

ناشی از نقص در پرفیوژن خون به بافت کلیه است. که باعث سقوط سرعت فیلتراسیون گلومری (GRF) می شود که به دلیل کاهش برون دهی قلبی و اشکال در حجم خون در عروق می باشد. هیپو ولمی - دهیدراتاسیون - خونریزی - استفراغ - ساکشن معده - دیابت شیرین و دیابت بی مزه از دلایل دیگر می باشد.

• کلیوی (Intra renal)

معمولاً به علت صدمه ساختمانی در گلومرول و توبولهای کلیوی به وجود می آید سوختگی ها صدمات همراه با له شدگی بافتها و عفونتها و ... از این عوامل می باشد.

علل رنال و پره رنال معمولاً با هم ایجاد میگردند و در زمان بروز هر کدام باید به علل دیگر توجه داشت.

• پس کلیوی (post renal)

این مشکل می تواند مربوط به مشکل در هر دو کلیه یا یک کلیه و انسداد در مجاری کلیوی و ادراری فوقانی یا تحتانی باشد. علل انسداد می تواند تومور، سنگ، هایپر پلازی خوش خیم پروستات و ... باشد.

مراحل AKI

فاز حمله:

چندین ساعت تا چندین روز می تواند به طول بیانجامد در طول این فاز مصرف اکسیژن کلیوی در جریان خون کلیوی به ۲۵ درصد نرمال آن کاهش پیدا میکند.